

Kõigi maade ühise ühinege.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

Nr 153.

PÄEWALEHT.

Kesknädalal, 16. juulil 1919. a.

Eesti ja Wene walgetaardlaste wahelord.

Pääkirja all „Meie seisukorrald“ kirjutab „Waba Maa“ 5. juunist s. a. järgmist:

„Seni oleme aidanud jõudumööda Wene-maad tema sõjalises tegewuses enamuse wastu niipalju kui see on awaldunud Wene Põhja korpuse organiseerimises ja warustamises niisasti toidumööda kui ta sõjariistade poolest. Olgugi, et see warustus on saadud suurel osalt liitlastelt, on selle tasumine ometi meie arwesse (!) pandud. Pääle warustuse on Põhja korpus Eesti walitajalt rahalist toetust saanud, misjagune summa meie sõjapildamise eel-arwesse kogumisti mitte wäljse protsendi wälja teeb, waid mida tuleb miljonitega arwata. Seepingu järele Põhja korpusega oleme sunnitud teha aitamise jeni kui ta Eesti territooriumil wiibib. Müüd on Põhja korpus juba teisel pool Narowat jahtlasi sellega on endine leping kätetud ja kaotab juriidiliselt oma joni, mille tõttu Eesti walitus waba on kätetud kohustustest Põhja korpuse wastu. Endise lepingu lõpetamise järele tõuseb küsimus: kui kama ja misjaguse tingimistele meie walitus jamaft abianõmiste edasi peab toimetama?“

Sellest on näha, et Eesti walgetaardlastest Eesti-maa rahwa kulu Wene wastu-revolutsiooni toetawad, toetawad muudugi liitlaste nõudmistele, kes aga neid kulusid omast tasulst ei maksa, waid selle Eesti-maa „arwesse panewad“. Edasi kirjutab seejama leht: „Wormilisest küljest otustades ei ole walitus praegusel ajal ka õigustatud endise lepingu lõpetamise järele, mis oma tähtsuse kaotanud, Põhja korpust mitte lihte päewa enam toetama ja kui ta seda teeb, siis sünnib see omawolitsusest.“

Täheleand, walgetaardlastest kinnistawad ise, et nende walitus omawolitsusest asju ajab, ilma et ta selles asjas ka kodanliste poliitiliste parteidega rehkendaks, rääkimata veel lõpetama rahwahulga arwamise kõhelepanemist. Eõbrahwas sureb nälg, mitte üksi wangikodades ja laagrites, waid ka liikumise wabaduses juures.

Mis Walge Eesti poliitiliste erakondade wahelorra Wene walgetaardlastega terawaks ajab, on pääasjalikult „poliitiline külg“. See leht kirjutab paha ette aimates:

„Põhja korpuse kokkusead on väga mitmetehine. Selle süda wõib algelement seisab kpos teatavasti nende õhwtseeride ja walgetaardlastest, keda Saksa okupatsioon wõinud Põhikwast kogu kogusid ja korraldasi ja kes enamlaste esimeste püsipaikude järele üle meie kodumaa rõwides ja riisudes laiali walguisid. Nendest sõjamae jätistest korraldasi Eesti ülemjuhataja juhatusel meie sõjawäe seljataga, selajal kui ägedad wõitlused kogu liinil käimas, enamwähem korralik sõjawägi, keda siis, kui waenlane meie wägede poolt piiridest wälja oli aetud, pääasjalikult Narwa frontile saadeti. Müüd on see wäeosa meie wägede aktiivsel toetusel edasi liikunud ja meie abil mõned strateegilised seisukohad oma alla wõtnud. Uhes edasiliikumisega on Wene korpuse arm ja kogu sead märkja muutunud ja suurenenud, misjagune asjaolu meile tähtsusteta ei wõi olla.“

Peab täheleand, et Põhja korpuse kokkusead, iseariis õhwtseeride koostis üldise suure saladuse kätte alla on warjatud. Kes on need juhtivad jõud, misjaguse mõttes ja kätewiisi nad sinna on pääsenud, on seitsme piljeri taga seiserjaladus.

Wiimasel ajal on kuulda, et Põhja korpuse plaanilt Balti Saksa joost õhwtseeride wõetakse, nii et nende arm kuulu järele üle poole on. Wiimasel ajal on ka punaste poolt wäeasjad üle tulnud, kes Põhja korpuse hulka astusid. Igatahes ei ole põhjani palju usaldada wäeasjad, kes eila alles punased, täna mustadeks on liimber muutunud. Neil ei wõi olla muud hädasõna, kui:

„Doloi Wenina i konnoi, dai tsara so swininoi!“

Et Koltshat ühes Balti juntrute õhwtseeridega neile wiimast tootab anda, selle juures wõib waevalt keegi kahelda.

Ei pea ära unustama, et Põhja korpuse toetamine Koltshati toetamine on, sellest meil pääle oma iseseiswuse häwitamist midagi hääd lootat ei ole, misjaguse tagatist ta selleks ka ei annaks wõi lubaks. Meil on nende tagatiste wäärtus, mis Wenemaa poolt lubatud, väga hästi teada.

Tuleb ka arwesse wõtta arwustat ja sõrdlemist hästi warustatud Balti mõisnikkude Vandeswehri, kes suure hooga „Mia poolt Eesti wabariigi piirile läheneb ja arwatawasti Wene Põhja korpusega ühendust otib, et Tallinnas wõib olla Eitbari siindmuse korrald.“

Asjata oles neile Eesti iseseiswuse walgetaardlaste mõtetele veel midagi juure lisada. Kinnistest ideasjast kõneledes tahaks nägu, nagu oleks see alles eila siindimund.

Eesti ja Wene walgetaardlaste wahelord läheb juba halwenema, kuidas aeg edasi jõuab. Eesti walgetaardlastest, kes Wene wasturevolutsiooni küüsi tegelikult tunda saawad, nõuawad juba, et wene lastega igasugune läbikäimine ära teela-taks ja piir kinni pandaks. Ühtlasi annawad selgust ka all järgnewad read „Waba Maa“ 118. nr. 13. juunist s. a. walgetaardlaste kätte langenud maa seisukorrald. Seht kirjutab:

„Mitte ainult Pihkwa linn, waid ka maa nälgib selle sõna tõlles mõttes. Meil on endi puudusest hoolimata raste ette kujutada, misjaguse tootlusoludes siin wenelased elawad. Enam kui saja wersta tagant tulewad inimesed meie sõduritelt leiba paluma. Nad on piisatani liigutatud, kui kartulikoori ja heeringapäid saawad. Kui juba naised ja neiud oma meeste ja wane-mate teadmisel naela leiba eest endid meie sõduritele pakuwad, siis ei ole siin enam tegemist tuttaraks saanud puudusega, waid kinniga nälja enesega.“

Seib, mis Eesti wargiwiisil wälja-weetud mihasi tehtud, maksab kuni 30 rubl. nael. Kuid ka seda on harwa saada. Samuti kuulmata kõrged on ka teiste toiduainete hinnad.“

Seht nõuab, et piir wiibimata kinni pandaks, seht Wene walgetaardlaste all ägaw maa süla warsti ka Eesti-maa niisama paljaks. Pääle nälja kardawad Eesti walgetaardlastest oma Wene liitlastelt ka taandisid, kui leht kirjutab, et: „Uhes nendega (wenelastega) on Eesti-sse Pihkwa poolt külgehaakawad haigusi wõdata. Näituseks Pihkwas mõllab pleksiline soetõbi.“

Seht lõpetab: „Hädaohu on Wenemaa poolt mitmekordistatud. Ja seda peame arwesse wõtma. Meil ei jattu enesest jaoks leiba, waid wähem mõime seda siis wälja wõbada eht ülekülluseid sõjaid wastu wõtta.“

Piir kinni! Seda nõuab meie raste tootluskiinus ja terwisheid.“

Mi näeme, et walgetaardlaste hulgas pääle muu ka raste tootlusolud üksteise wastu waenu tekitawad. Ei jõua seda lahendada ka liitriigib oma kuulsa niisuga. R. („Tõeline“).

Punane wäerind.

Teated 12. juulil.

Põhja wäerind.

Selwäealade luuramiskäigud ja suur-tükituli.

Sääne wäerind.

Murmanni sihil wistafid waenlase hüdro-aeruplanid tagajärjeta 10 pommi Pihma jaamale, mis 65 w. Petrosawodskist põhjapool. Olonetsi jaostonnas wõit-fid meie wäed Tulom järwe lõuna-ida-poolisel talbal rida külastid ära, mis Olonetsist 70 wersta põhja pool.

Sõome lahes tormasid kaks waen-lase aeroplani meie miinilaewale taga-järjeta kallale.

Narwa sihil, Moloostowitsi jaamast 10 wersta põhjapool on käimas ägedad wõitlused. Soomapool raudteed tungisid meie wäed 10 wersta edasi.

Luuga piirkonnas wõitfid meie wäed mitmed külad ära, mis Strugi Belaja jaamast 15 w. põhja-ida — ja 10 wersta lõuna-ida-pool.

Pihkwa piirkonnas wõitab meie päälehangimine jõudjasti edasi.

Lõuna wäerind.

Jefaterinoslawi, Harkowi ja Belgorodi sihil teateid saadud ei ole.

Woronezhi piirkonnas, Ostrogskist lõunapool wõitfid meie wäed 120 wangi, 1 kuulipilduja ja telefoni ma-terjali.

Ida wäerind.

13. juulil wõitfid meie wäed Slatousti linna ära. Samuti wõeti ära Kuyschinski wabrik, mis Slatoustist 25 wersta põhja-läänepool, kus juures saadi 300 wangi, 2 kuulipildujat.

Teistel sihtel tungiwad meie wäed hääduga edasi, saades palju sõjasaaki.

Wäljamaalt.

Ungari wasturevolutsionäride mahalaft-mine.

402 inimesest, keda wasturevolutsiooni-lise kihutustöö organiseerimise pärast süüdistatakse, on 2. juulil Budapesti kohtu poolt 11 inimest mahalaftmiste mõistetud, 1 kolmeks aastaks ühikwangistusse, sunnitööle mõisteti: 6 — eluajaks, 8 — 15 aastaks, 10 — 10 aastaks ja 6 — pool-teiseks aastaks.

Prantse sõjawäe jõud.

Saadud teadete järel seatakse kõi Prantse merewäe jõud admiral Deboni alla. Seatakse 2 laewastikku soomuslaewastest ja ristlejatest, 4 wäikest laewastikku, kus 6 miinilaewa igahes, ja isearalik falk, kuhu kuulub 1 soomuslaew ja 1 ristleja. Prantse laewastikus on pääle sõjajel aja-järgul, 233 sõjalaewa. Ülemineku aja-järgul, mis kuni Austria, Türgi ja Bul-garia rahulepingute allakirjutuseni kestab, korraldab ta Wäike-Aasia wäeosse ja Mus-tale merele isearalised salga sõjalaewust.

Tellimisi

wõetakse wastu kõigis W. S. J. N. Wabariigi Posti ajutis-tes, Põhja Eestiiranduse büroo (lihend. „Севентр-понецъ“) posti osakonnas Петроград, Пгоч. 25 Ок. № 1 ja Sewtsentro-petshatji Kreiji ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind:

1 kuu — 15 r., 2 kuud — 30 r., 3 kuud — 45 r.

Adressi muutmine 1 rubla.

Maklawow nõuab Konstantinopoli ja Armeenia.

Wärsi Emore, Maklawow ja Sasonow saatsid rahukonverentsile dokumendi, kus nad Wenemaa eesdugusi Konstantinopoli pääle meele tuletawad. Nendad nõuawad mereliituse Wenemaa andmist sel juh-tumisel, kui mereliituse rahmawahelise organisatsiooni järelewalwuse alla lähewad, mille hulka ka Wenemaa kaits. Pääle selle jätab märgufiri Wenemaa ülemwa-lituse õiguse Armeenia üle.

Blokaadi ärawõtmise Sakjamaalt.

Liitlaste ülemnõukogu otustas 12. juulil Sakjamaa blokeerimist lõpetada. 13. juulil hakkas nõukogu küsimust harujama, kas mitte blokaati Wenemaa wastu lõpe-tada.

Pidid wabastama.

Bularestist teatati, et arreteeritud töö-lised ja raudteelased, keda raudtee töö-tõrke ajal kinni wõeti, ajutiselt wabastud on ja nende kohtu alla andmine lahtiseks jätud.

Korraldused Itaalias.

Wiite Nõukogu sai ametliku sala teate Itaaliast, et jüäl 10. juulil suu-red korraldused on olnud, mille tagajärjel mitu sada inimest haawata saanud ja hulk arreteeritud. Nende korra-luste järel langsid hünad esimeste tarbe-ainele pääst 5. protsendi wõrra.

Naisie walmisidõigus Inglismaal.

„Stockholmi Tiden“ kirjasaatja telegrah-weerib Londonist. „Walitus kaotas jälle läinud reedel, kui alamkojes naistewali-mise õiguse eelnõu 3 lugemisel h-rutati. Seaduse eelnõu pandi tõder lõuna poolt ette, mille järele wähe ära kaotaks meeste ja naeste wahel poliitilises suhtes. Naistewahwastele antaks walmisidõigus 21. aastast, endise seaduse järel 30 aastast. Walitus waidles seaduse eelnõu: wasta, mis süski 35 hääleenamusega wsta wõti. Seaduse eelnõu poosi wõitis, päle teiste, ka lord Robert Cecil. Wastuõetud seaduse eelnõu läheb ülemkotta kinnitusele, kus teda hädaohi ähwardab. Seaduse eelnõu wastuwõtmise korral kaswab wal-jate arv 5 miljoni hääle wõrra.“

Sõjakäit Finne wastu.

Sionist, 12. juulil. — Tän: jaded poolameliit teate, et Amerika ristleja „Pittsburg“ ja „Pennsylvanis“, Amrika admiral Endrio juhatusel, sõjaid Finne. Prantslased ja inglased lähewad ta Finne, seht et seisukord jüäl tõpne on. „Pittsburg“ on suur hulk meremehi pääl, kes t rre-korral linna oma kätte peawad wõima.

Soomemaalet.

Seisukord Soomes.

Soomes sifemine poliitika on praegusel korral täiesti seht. Sõja küsimisega on kodanliste parteide wahelord, mis tulewase riigikorra otustate juures kaunis kama kokkulela sai, ümest jasssi läinud. Pääle s.-d. partei, kes algujelt pääle Wenemaa asjadesse segamise küsimises jupi poole-hoidwalt ei käänud ja lõpuks koguni 2. Internationaali büroo poole imperia-lististe poliitika pärast, mis walijewates ringkondades nähtawale tulnud, pööras, on müüd ka maaliitlased ühes eumaga.

setega (noorjoomlaste pahem tiiv) sõja-
wastasele seisukohale asunud. Nähtawasti
ostawad nad wahke rohkem ette aimata,
et määra, mida maamerheimlased alata
määravad, maale liig taluks määra
lähed. Kõhjusteks on mitmed asjaolud.
Esiteks kottumisele Wene põhja ar-
meega, mis kullast selgesti näitab, mis-
jugu tagajärjed maa saatusse kohta ole-
mas, kui Nodjanko wõit Koltjahi tao-
lised mehed Wenemaal walitsuse etteotsa
jaaksid. Teiseks ei ole maa siemine sei-
suford katkestati nii hülga ja kindel, et
sõja lordinet sellestki kullast garanteer-
itud oleks. Kolmandeks läbiotsimise ja
finnimeetmised toiwad tagajärge nähta-
wale, mis walitsusele näitab, et waen-
lane tal üsna külje all on ja et see ta
elule karbetawam wõib olla, kui laugemal
Püiteris olew. Kolmandaks, hake küla-
amine Karjala-Munuses. See külaamine
oli nii raske neile, et nad igasuguse sõja-
hinu kaemata ajaks kaotaksid.

Presidenti walimisel, ühinewad nähta-
wasti fofialistid edumeelsetega, kes prof.
Stohlbergi kandidaadiks üles seadnud.
(S. on endine maapäewa esimees, noor-
soomlane.) Wanameelsetel on Maamer-
heim ja ko. Wanameelsete lehed kirjuta-
wad, et raske on õnnetus maad tabada
ei wõi, kui Maamerheimi presidentiks
mittenalimine. Et ühist kandidaati ei
ole, siis wõib ette arwata, et Stohlbergi
walimisel läbi läheb. Igatahes saab
tulewase nädal Soome poliitika kohta
niihästi sõja küsimuses kui ka maa tule-
wase walitsemise mõttes olustawaks.

Soome walitsuse hoolitse-
mine Wene walgete eest.

Wiburi lühermangu toituswalitsus
lästis Ranti komiteel kõigile saäl ole-
watele wenelestele tootustaadid anda.
Ranti loetaks Wenemaal siinastunud
umbes 1000 inimest. Wene piiräärjed
walged palusid Soome walitsust neile ra-
hast abi anda lewisa osimiseks.

Soome traawler hukka
saanud.

4. juulil wõjus Sango reidil setsew
traawler „T. 1“, satust seadustes pahas-
tades miini ot'a. Traawler läks silma-
pääle miini plahwatust põhja 15 sülla
ülgamises. Plahwatuse juures uppus
ära 2, haawata sai 3 inimest. See on
juba teine traawler, mis hukka on saanud;
kõnnud kuul uppus traawler „T. 7“ Sei-
waste tuleorni juures.

S a h k u w a d.

Stohlbergi joudis Amerika oleani konte-
minilaew, mis Helsingist wälja oli sõit-
nud, millel 96 madrust 5 ohwileriga
pääli oli.

Wenemaalt.

Palganormide tõstmine.

Kestamelihihuste ajutine büroo määras
kõige töölise ja teenijate palganormi 600
rubla wõrra tõsta, nii et uue normi järe-
le kõige madalam palk 1200 rbl. kuus
oleks, ja kõige kõrgem mitte üle 3600 rbl.
ei tõuseks.

Elm. Ganshin Moskwa komendandiks.

Moskwa komendant sm. Jershow-Kowa-
lewski lasi haiguse tõttu ametipuhkusele.
Moskwa komendandiks nimetati linna
jõawäe komissar sm. Ganshin.

Punajewälaste perekondade leiwannorm.

Käesolewa 1919. a. esimesel poolel on
punajewälaste perekondade leiwarahaks
wälja antud üle miljoni rubla. Ja kui
mõnes kohas tähendatud perekondade eest
hoolitsimine lõtkas, siis tuli see sellest, et wa-
lituse korraldused paiguti alles läbi wi-
mata ja pündulitud olid. Selle tagajärjel
jät rahajastamine paiguti seisma. Ühtis
peab sõjawäe rahwakommissari käsu järele
kreisi-fojalomissari kohe: püäle mobiliseer-
imist sellekohased meetmised muretsjema.

Uhistondilise hoolitsemise kreisi-jaos-
fondades organiseeritakse uurijatesalgad,
kes peawad wallad läbi käima ja kohta-
des järele waatama, misugune on punase-
wäelaste perekondade seisuford.

Kreisi nõukogu rahajastand peab alati
raha teatud määral tagawaraks. pidama
ja leiwannormi arwel wälja andma. Kui
2 nädalat püäle mobiliseerimist punase-

wäelaste perekond leiwarahaks ei ole saa-
nud, antakse wiimilajad kui jündlased
kohu alla.

Püiteri-seisuford liinades.

Kiew, Odessa, Nikolajew, Herjon ja
Poltawa on püiteri-seisuforda kuulunud.

Kurulaewa hukkajamine.

Ujolehele „Staput-Tserin“ teatatakse 25.
juulil Konstantinopolist, et Mustal merel
plahwatuse järelbusel aurulaew „Rion“
hukka sai, mis Krimmist sõitis ja millel
kaup ja reisjad püäl olid. Plahwatust
sündis masina jaostonnas ja oli niisuguse
tugev, et laew poole tunni pärast põhja
wajus. On palju ohwrisi.

Walgete laagrist.

Bolohowitshi bandede elajalitsused.

Keege punajewälane, kes Dudowa laa-
faretti meie wägede taganemisel maha
jät ning alles niid mõne päewa eest
Ostrowi jõudis, jutustab meie kirjasaat-
jale muu seas järgmist: Pihkwas ja tei-
tes lohtades tarwitab Bolohowitshi au-
wärawaid, mis kohalitsude nõukogude
poolt revolutsiooni pidudeks transidega
olid ehitatud, püäl -poomise wõllasteks.
Esimeel paaril nädalal toimetati ülespo-
misi awalikult, kus ainult Pihkwas üles
200 kommunisti ja nõukogude teenija üles
poodi. Need aga, kes neil isearanis
jüdamel püäl olid, seoti hobuse jappa ja
weeti siis linna uulitsat mööda ümber,
kuni sellest enam muud järele ei jäänud,
kui werine lihatomp. Bolohowitshi oli
isiklikult jarnaste kolebuste kordajastamise
juures ja tundis nähtawasti sellest wäga
juurt meelehädä. Kui „batta“ Boloho-
witshi forda oli läinud Dudowas kedagi
sestiliselt Trujowat, Püiterist, kuni napsata,
siis hakatud teda kõhe kolebustii püinama.
Kui seistiline Trujowa emast maha lasta
palunud, siis wastanud „batta“ Boloho-
witshi, et „sini pärast on palju ohwrid
hukka saanud ja find meie ju maha ei
lase“. Niihama on Rojoma linna koman-
dandiga sm. Bakaewiga ümber käidud.
Ohwridele seotakse harilikult juba wangi-
majades silmis kaela.

Nõudmine „kerentade“ järele Riias.

Dwinist, 11. juulil (Moska) — Riia
ajalehe „Jannas Sinas“ teatel on
nõudmine „kerentade“ järele Riias tähele-
pandaw, kuna aga kauplused kõrgunud
wastu wõtmast Sakja rahastid.

Walgest Eestist.

Teadaanne pantwangide wahetamise asjus.

E. T. S. rahwuswahelise ühenduse wa-
litus annab sellega teada kõigile, kes
asjast huwitatud, et läbirääkimine walge-
tega pantwangide wahetamise asjus kätti
jät, seft et walged õigeks ajaks oma eista-
jaid kotturäägitud kohta ei saanud ja
selajal, kui meie eistajad neid ootafid ja
meie wäed emast passiwusest üles püädid,
pünaste wägede seisukohade püäle püäle-
tugimist algafid. Seda filmaspidades olid
meie eistajad junnitublagasfõitma walgetele
sellekohast protestitirja saates.

Nii jädä siis pantwangide wahetamise
küsimus praegu weel lahijeks ja waheta-
mine saab mõneks ajaks edasi liikatud.

Rahwuswahelise ühenduse
walitsuse juhataja: M. Traumann.
Sekretär: E. Härn.

Uhes Gesti walgetaardlaste wõitluse abi-
nõuks enamlaste wastu

on see, et nad elanikka enamlaste wastu
üles kihutawad, seletades inimestele, et
enamlased oma eesmärtide teostamises
parunite kätt raha saawad. Selleks on
Gesti kodanlus praegu kõige kohasema aja
leidnud olewat, seft et rahwas praegu
parunite wastu waenuline on. Sel sihil
arwab siis ka Gesti kodanlus enamlaste
„hädasid“ wastu kergem olewat wõitlust
pidada. Kuid ka sellega ei saa töörahwaft
effiteele wiia.

Walgete kaotused.

Dwinist, 11. juulil (Moska) — Läti
ajalehede teadete järele on walgete kao-
tused lahingutes Wõmu all 6.000 in-
imest ja 8 juurtäkki.

Wiimased teated.

Jõudsid arusaamisele.

Sionist, 14. juulil. — Praegusel ajal
arwatakse, et sõjakäigu plaan Nõu-
kogude Ungari wastu täiesti
kõrwale jäetakse. Juimejed, kes seda
küsimust hoolitalt uurinud ja seisufordaga
tutwad on, tõendawad, et rahukonwerents
Ungari walitsust ajutiselt tunnistas ja
paluwad teda saatkonda saata, selle kätte
rahuleping Ungariga antakse. Wenemaa
blokaadi arastatuse suhtes on Amerika
saatkond jellel seisufordal, et seda ära
wõtta ei saa, seft et seda olemas ei ole.

Spekuleerimine enamlastega.

Sionist, 14. juulil. — Italia on
omawilsi rahukonwerentsi „täitmata laps“.
Just sel filmapilgul, kui liitlased olus-
tadid Austria rahulepingut ette panna,
nõudsid Italia saadikud lepingusse uute
paragrahvide mahutamist, mille järele
Austria kongressioonid Dentsinos? Italiale
peab antama. Uleandise arwamise järele
mängib Italia õnnemängu, püüdes liit
lastest saada Jda-Afrika maaosafid eht
mõnda muud territoriat, tasuta sõjast osa-
wõtmise eest. Selle juures ahwardab ta,
et Alpenini poolsaare elanikkude petmine
enamlaste liikumise efile kujukub ja endise
lepingu uuendusele Sakjamaaga wiib
Italia nõudmine on isekalitse komisiooni
tätte läbiwaatamiseks antud.

Geitkõstjad pol: rahul.

Sionist, 14. juulil. — Viitlaste ülem
nõukogu tegi poolakatele ja tšehho slowak-

Partei elu.

„Tagasiandmist ei ole.“

Bugejin „Edass“ kongressi kuulu-
tusi ja tahtmata tekkis mulje, et ilmas
imesi sünnib.

Mis sünnib Peterburi komiteed?..

Sellimehed, kes teie wast imedest roh-
kem huwitatud olete, kes eht mõnikord,
pää seljas, päteje warjutust olete uurinud
eht mõttes Marxi püäl karn jahil käinud,
ärge laske parast filmapilku mööda minna—
uurige kongressi päewatord läbi!

Peterburi komitee korraldab kongressi,
Peterburi komitee on päewatorda wõtnud
kõit olustamist ja lahendamist nõudwad
küsimused, kuid kus on keffkomitee, mida
meie jaaditud kewadel Suugas walisid! —
Kas tema mitte ei arwa tarwilisteks
kongressile aruanda omaft tööst?

Kes tohtis meie hulgast keffkomitee
käpule wastu panna (meie tje ju walisime
selle enesele juhiks) ja tema wõttis meilt
kõit paremad seftimehed, kõi rohkem
wähjaarenenud jõud, wõttis arwete partei-
liste töö jaoks, et nende juhtijaks olla.
Keffkomitee pidi Gesti Töörahwa Kom-
muuni tegewuse kontroleerijaks olema ja
ühes sellega ei tohtinud ta ka Gesti ojakonde
ära unustada.

Selle töö kohta on meil aruannet tar-
wis — keffkomitee peab teatama, mis on
ta selles mõttes korda saatinud, kuna aga
niisugune asjade seisuford, wiib parata-
mata mõttele, nagu ei tahaks keffkomitee
oma walijatele midagi selgitawat öelda,
waid mõtleb, et parem õpetaja wiisil toi-
metada, kes armastab ainult wõtta.

Sellimehed! — Töörahwa loogika nõuab
aga, et kes wõtta armastab, see ka andma
peab, ja sellepärast on teie kohus — kong-
ressile aru anda omaft tööst!

Partei tiige.

Kultuur ja haridus.

Nõne-õhtu.

Paupäewal, 12. juulil sai W. S. G. L.
Poliitilise klubi kollektiimi poolt teaduslik
õhne-õhtu, kui niisugune, korraldatud.

Nõne-õhtule oli paarikümne inimese
wõrra ilmunud.

Nõneaineks oli „Töölise riit ja Kul-
tuura“, milles sm. Jürgens elawalt ette
kandis teenused, mis on olnud nähtuste
põhjused, mida märkame rahwa masjede
hingekelus, nimelt roidunud seisuford ja
wäsimus.

Sõpust, kui kõneleja oma tunniajalises
jutluses kõneainet selgest ja pilkikult oli
läsitanud awaldas ta kustu, et need juured

kibele ettepaneku Temeni ringkonna pärast
kõnnu leppida, wastasel korral õffustab
konwerents tje selle küsimuse ära.

Tõiste korruste ootel.

Moskwaft, 15. juulil. — Sidneyft
teatatakse, et kaubalaewade meeste töö-
tõrge ühes toiduainete spekuleerimisega
esimese tähtsusega tarbeainete hinnad wõn-
mata kõrgele on ajanud. Kiawili, mis
munad on suuremale osale elanikkudele
täiesti kättejaamata. Riided, seep ja klaas-
kaup on turult täiesti kadunud. Ma-
leht „Times“ arwab, seda teadet tuues,
et kui abinõu ei leidu, mis hindade tõusu
takistaks siis wõib kõige tõsijemaid korra-
tusi oodata.

Wool tje ajutaw fogu.

Minskist, 13. juulil. — Warsfami
„Baba Sõna“ teatab, et Jerusalemmas
on juutide ajutaw fogu walimised wäljas.
Naisterahwastele anti walimiseõigus. Dr-
todox (alalhoidlikud usklikud) juudid teata-
sid, et nad walimistest osa ei wõta, seft
et nemad naisterahwaid kodanikkudeks
ei pea.

Seipwad kofku.

Berlinist, 14. juulil. — Wahe-
rahule saklaste, austerlaste ja lõuna-
slaawlaste wahel on alla kirjutud. Sõuna-
slaawlaste peawad esmaspäewal tell 5
õhtul Klarenfentist lahuma ja demarkat-
siooni joonele taganema. Austria wäed
wõtawad Klarenfenti linna oma kätte.
Päike selle algawad läbirääkimised majan-
duslikkudes küsimustes.

reformid need kõrged ideaalid, mis töölise
riigi paremate jõubude poolt inimkonna
aateilma teostamiseks älespantud, seda
wõrd meie tulewiku elu kristalliseeriwad,
et meie kõi hädad ja puudused kõrwale
paistame ja — wõimsalt raiudes rada
kultuuri põllul — wiimaks wõitjatena
oma sihtide juurde aateilma wälja tuleme.

Pärast kõnet ol'd mõtteid wahetusel.
Peab terpitama noori algatajaid, kes
teaduslikkude kõne-õhtudele aluse pannud.
Need saawad tugewateks wahelikkudeks
olema kultuuri edenemise alal.
Jädä ainult soovida, et hulgad walguks
tähendatud kõne-õhtutele mis järjekorrali-
kult iga laupäewa õhtul saawad korral-
datud.

Seft kaunim elawara — teadus — see
peaks meie igapähe püäl olema.

Toimetusele saadetud kirjandus.

• Eesti kultuur-hariduswalitsuse kirjastus-
osakonna poolt on toimetusele järgnised
raamatud saadetud:

Eesjaare Aadu, Alasti. Mu-

kirjandus nr. 5. Hind 8 rbl.

Eesjaare Aadu, Katal. Mu-

kirjandus nr. 2. Hind 2 rbl.

Eesjaare Aadu, Wiimue

paul. MuKirjandus nr. 1. Hind 3 rbl.

U. Sõsojew, Kirgja mõis-

tus. MuKirjandus nr. 7. (?)

R. Wafmann, Imperialis-

mus. Töörahwa kirjandus nr. 4. Hind

3 rbl.

Kommunistiline III Inter-

natsionaal. Toim. H. Põõgel-

mann. Töörahwa kirjandus nr. 7.

Hind 3.50 kop.

Dr. A. Aleksandrowski, Su-

gemise terwishoid. Opetlik kir-

jandus nr. 1. Hind 50 kop.

E. Crotski, Nõukogude wa-

litus ja rahwuswaheline

imperialismus. Töörahwa kir-

jandus nr. 3. Hind 1.20 kop.

Elagu esimene Mait Kom-

munistiline III Internatsionaali täidesaatwa

komitee ülestutse kõige maailma tööra-

wale. 1. mailis 1919. Töörahwa kirjan-

dus nr. 6. Hind 60 kop.

„Klassi wõitlus“ nr. 7. Kom-

munistiline kuukiri. Uffiku numbri hind

12 rbl.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei
Gesti Ojak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium